

Beoordeling aspect archeologie in het plangebied Van Roosmalenstraat (ong.) te Venray

Jacob schotten
15-09-2016

Rapport:

Stiekema, M., Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Van Roosmalenstraat (ong.) te Venray in de gemeente Venray (Econsultancy rapport 1960.002, versie 1, 20-07-2016).

Conclusie en selectieadvies

Volgens het bureauonderzoek kan aan het plangebied een middelhoge verwachting worden toegekend voor het Laat Paleolithicum en Mesolithicum en een hoge verwachting voor de periode van het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Op basis van de bij het booronderzoek geconstateerde gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van een enkeerdgrond wordt deze archeologische verwachting gehandhaafd. Het advies luidt om archeologisch vervolgonderzoek te doen in de vorm van proefsleuven.

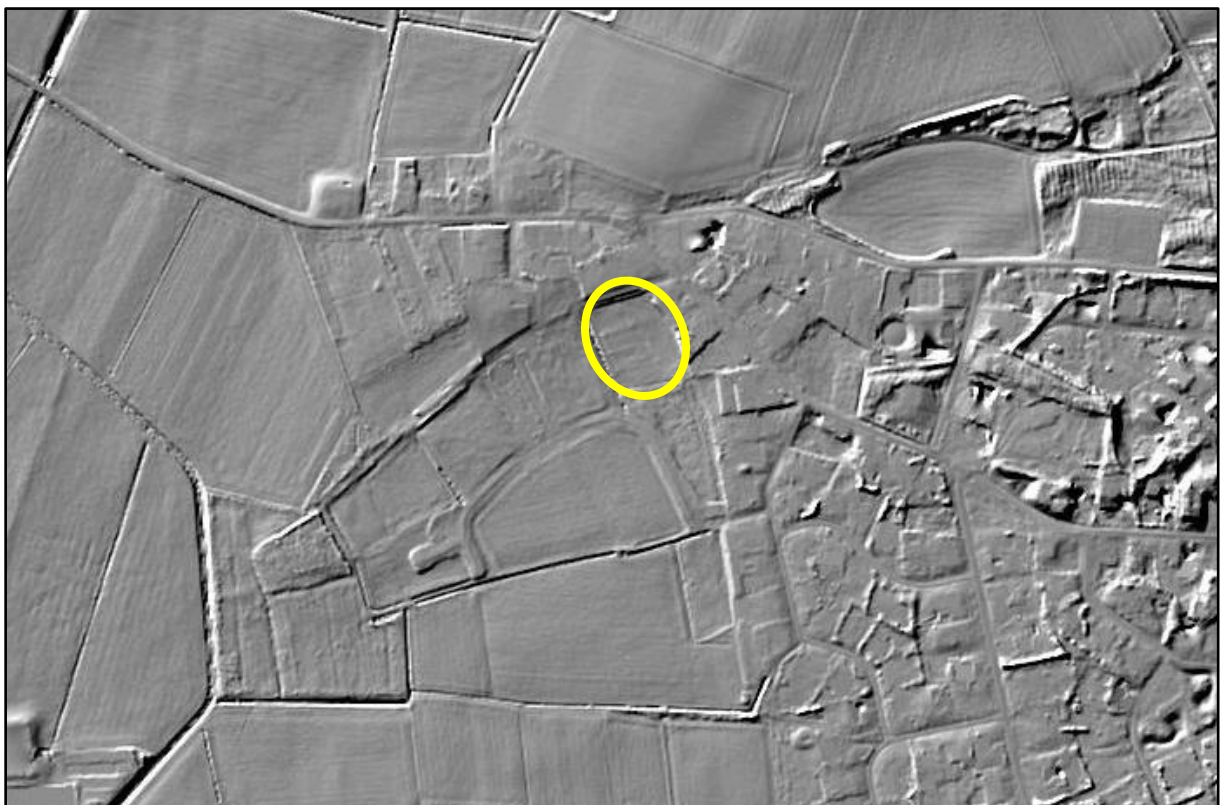
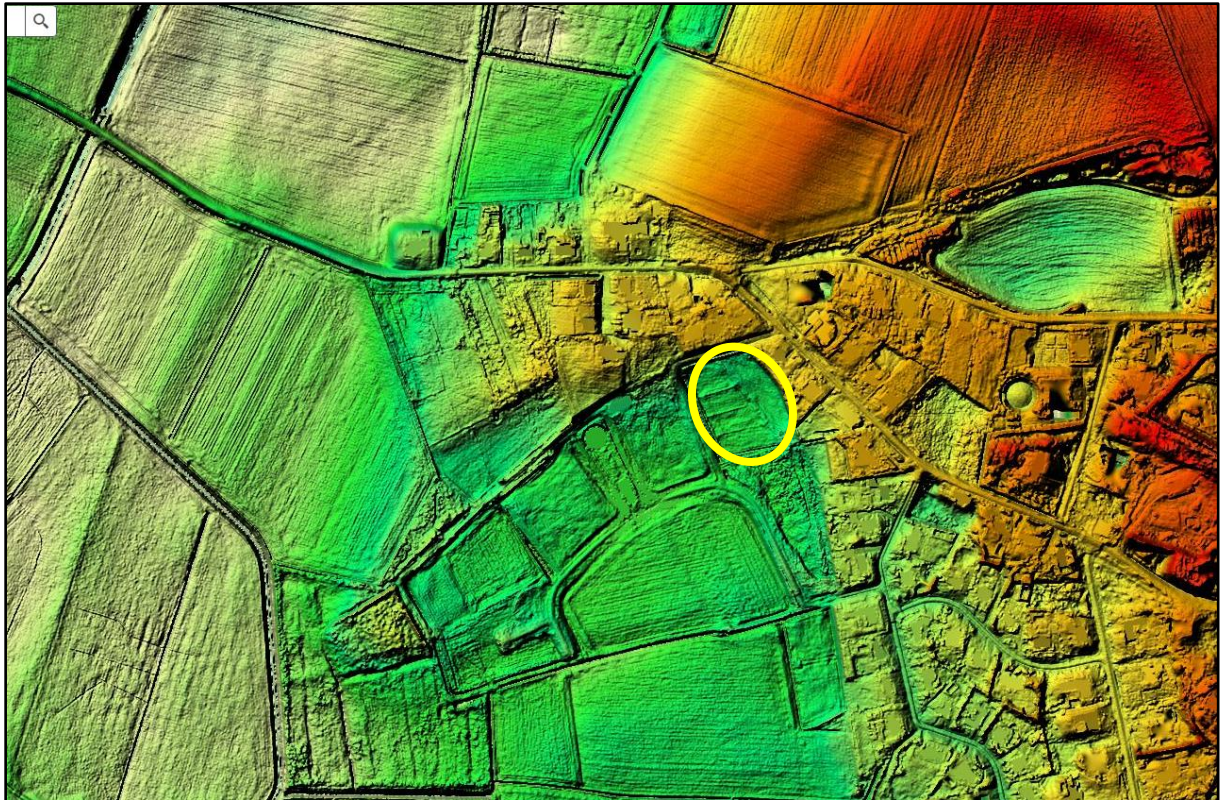
Beoordeling

Bij het trekken van deze conclusie wordt voorbij gegaan aan de relatief lage ligging van het plangebied. Alleen in paragraaf 3.5 (*"Beschrijving van het historische gebruik"*) wordt terecht opgemerkt dat uit het oudste kaartmateriaal, uit ca. 1800, blijkt dat het plangebied toen grasland was en deel uitmaakte van een (*relatief laaggelegen*) agrarisch gebied. Alleen gedurende een gedeelte van de 20ste eeuw is het kort akkerland geweest. Verder blijkt de lage ligging nogal indirect uit paragraaf 3.6 (*"Grondwatertrap"*), waarin eerst wordt opgemerkt dat gebieden met grondwatertrap VI en VII *"zeer geschikt"* zijn voor landbouw en *"vooral in het verleden, een aantrekkelijk vestigingsgebied"* waren en vervolgens wordt gemeld dat het plangebied grondwatertrap V heeft.

Uit grootschalige en relatief onnauwkeurige kaarten betreffende geomorfologie en bodem blijkt verder niets van de lage ligging van het plangebied. In paragraaf 3.6 (*"Geomorfologie"*) staat dat het is gelegen in een gebied bestaande uit dekzandruggen, al dan niet met een oud bouwlanddek en in dezelfde paragraaf (*"Bodemkunde"*) is sprake van de aanwezigheid van hoge zwarte enkeerdgronden (*"esdekken"* of *"plaggendekken"*). Over dit bodemtype wordt de algemene opmerking gemaakt dat hoge zwarte enkeerdgronden in Nederland archeologisch belangrijke gebieden zijn, met over het algemeen een hoge archeologische verwachting. Wat betreft de vorming van hoge zwarte enkeerdgronden wordt terloops en ook in z'n algemeenheid opgemerkt dat ze eerst op de hogere delen van het landschap zijn ontstaan en zich later hebben uitgebreid tot de lagere delen. Wel wordt, eveneens terloops, in paragraaf 4.2 opgemerkt dat het bij het booronderzoek aangetroffen esdek *"is gevormd in de Nieuwe tijd"*. Een dergelijke relatief jonge datering van het esdek past inderdaad beter bij de lage ligging van het plangebied in tegenstelling tot oudere (middeleeuwse) esdekken die inderdaad op de hogere gronden ontstonden.

Ook in deze paragraaf staat bij *"Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)"* dat het plangebied ligt *"op de overgang van een relatief laaggelegen vlakte (beekdal) in het westen naar een hooggelegen gebied (hoge dekzandrug, afgedekt met stuifzanden) in het oosten"*. Op de bijbehorende fig. 6 is het echter duidelijk laaggelegen en niet **op de overgang** van hoog naar laag. In paragraaf 3.10 en 3.11 wordt met betrekking tot de landschappelijke situering van het plangebied ook weer ten onrechte gesproken van een ligging **op "de flank tussen een beekdal in het westen en een dekzandruggencomplex in het oosten"**. En verderop in deze paragrafen staat: *"Omdat het plangebied op basis van de geomorfologische kaart en het AHN **op een overgangszone** tussen een laaggelegen beekdal in het westen en een hooggelegen dekzandrug in het oosten ligt, wordt de gespecificeerde verwachting voor deze perioden op middelhoog gesteld"*.

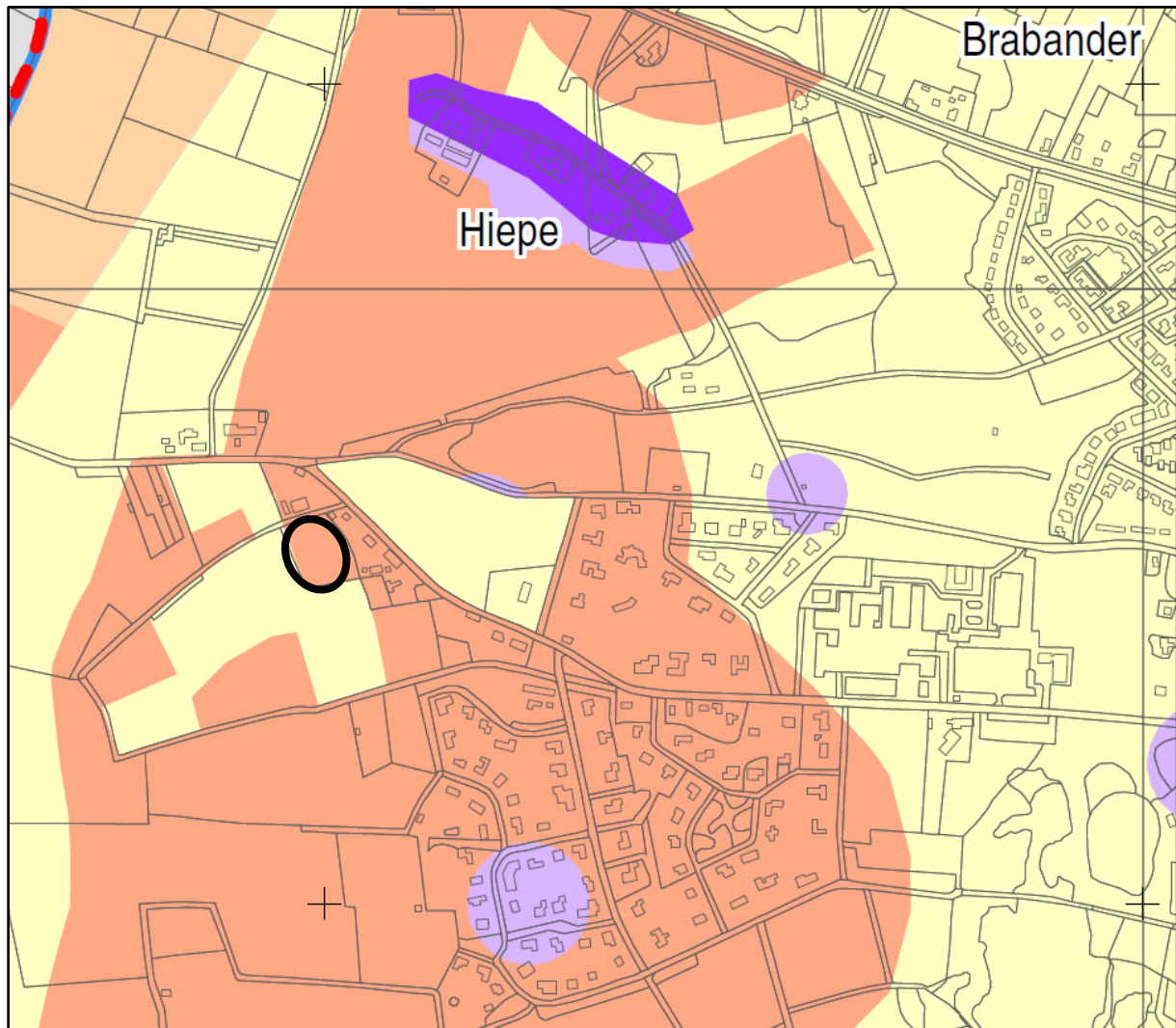
En dat terwijl uit het AHN de lage ligging van het plangebied overduidelijk is. Hieronder twee AHN-kaartbeelden die dit illustreren:

De archeologische verwachting is kortom gebaseerd op de onjuiste aanname dat het plangebied niet laaggelegen is, maar hoger, op de flank (van een dekzandrug). Een dergelijke ligging zou een hoge of middelhoge verwachting kunnen rechtvaardigen, maar dat is hier niet het geval. Gezien de lage ligging van het plangebied moet het aanwezige esdek worden geïnterpreteerd als een jonge enkeerdgrond die ná de Middeleeuwen is ontstaan in een van nature vochtig gebied.

Behalve de lage ligging spreekt ook het negatieve resultaat van diverse eerder uitgevoerde archeologische onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied en zelfs daaraan grenzend tegen een hoge of middelhoge archeologische verwachting. In dit verband is de suggestie in paragraaf 3.10 dat het feit dat er “*opvallend weinig waarnemingen*” uit de omgeving bekend zijn mogelijk komt “*doordat er niet veel archeologische onderzoeken zijn uitgevoerd in de omgeving van het plangebied*” onjuist. Er zijn namelijk wel degelijk diverse onderzoeken in de directe omgeving uitgevoerd. Het geringe aantal waarnemingen uit de omgeving komt dan ook doordat dit gebied arm is aan archeologische resten.

Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart is de vrijgave van de in het verleden onderzochte gebieden verwerkt door er een lage verwachting (geel) aan toe te kennen (zie onderstaande kaartuitsnede).

Overige opmerkingen

-In paragraaf 3.7 moet aan noot 19 worden toegevoegd dat de geactualiseerde archeologische beleidskaart van de gemeente Venray in 2013 is vastgesteld.

-Paragraaf 3.10, blz. 16: “*vuurwerkstrooiingen*” vervangen door “*vuursteenstrooiingen*”.

Selectiebesluit

Gezien bovenstaande kanttekeningen bij de conclusie van het rapport moet de archeologische verwachting naar beneden worden bijgesteld tot laag. Om die reden neemt de gemeente het selectieadvies om vervolgonderzoeken te doen in de vorm van proefsleuven niet over. Het selectiebesluit

luit daarentegen dat het plangebied kan worden vrijgegeven wat betreft het aspect archeologie. Bij de verdere planvorming en planrealisatie speelt archeologie dan ook geen rol meer.